Deklaracja ideowa Związku Akademickiego... (1928 r.)

DEKLARACJA IDEOWA

ZWIĄZKU AKADEMICKIEJ MŁODZIEŻY ZJEDNOCZENIOWEJ,

uchwalona na II Ogólnym Zjeździe, odbytym w Warszawie dn. 6-8 stycznia 1928 r.

I

Kwestja żydowska na zachodzie Europy.

Od czasu utraty bytu niepodległego przez żydów wraz z ich tułaczką snuje się nieprzerwanym szlakiem przez dzieje ludzkości kwestja żydowska.

W ciągu długowiekowego pobytu w diasporze spajał żydów ideał monoteistycznej religji, którą przekazali światu i tragiczny los prześladowań, ale zatraciło się pozytywne poczucie narodu, tworzącego czynnie i posuwającego naprzód swą historję. Nie mając własnego terytorjum, pozbawieni ciągłości dziejowej, bez pełnej struktury gospodarczej, żydzi stali się mieszkańcami różnych ziem i weszli w skład różnych organizmów polityczno-społecznych, nie wytwarzając z niemi wspólnoty narodowo-państwowej aż do końca XVIII wieku, z powodu wyodrębnienia stanowego, wyznaniowo-kulturalnego i ustawowego. Przeszkodą ku temu był ustrój feudalny, w którym interesy państwa były jednoznaczne tylko z interesami klasy szlacheckiej, rządzącej w niem i jedynie pełnoprawnej. Podobnie zresztą rzecz się miała ze stanem mieszczańskim i chłopskim.

Dopiero, gdy Wielka Rewolucja francuska przekreśliła rządy jednej klasy społecznej i prawa jej do miana narodu, a interesy państwowe powierzyła szerszym warstwom ludności, sprawa żydowska uległa radykalnej zmianie. W ramach ówczesnych pojęć, które kwestję żydowską ujmowały jako sprawę wyznaniową i stanową, rewolucja francuska rozwiązywała ją stanowczo: zburzyła ona mury żydowskiego ghetta, zapewniała żydom jako obywatelom tolerancję wyznaniową i równość praw oraz zaszczepiała im tą drogą poczucie wspólnoty narodowej z resztą obywateli.

Zwycięskie prądy wolnościowe rozprowadziły te zasady człowieczeństwa z Francji po całej zachodniej Europie. W wirach rewolucyjnych wstrząsów, w potężnych przemianach ustrojów, w pędzie demokratyzacji i w walkach wyzwoleńczych brali udział żydzi, porwani siłą postępu społecznego. Sprzęgając się nierozerwalnie z ruchami wyzwoleńczemi narodów i klas, oddając narodom swe najlepsze siły duchowe i materjalne, współpracując w tworzeniu nowych wartości kulturalnych i społecznych państw, w których mieszkali, stali się ich rzeczywistymi i świadomymi obywatelami, zyskując wzamian Ojczyznę.

W ten sposób znikł na zachodzie typ żyda-ghettowca, wiecznego tułacza bez ojczyzny, związanego jeno warunkami bytu z ziemią swego zamieszkania, a wytworzył się typ nowy, żyda-obywatela, który równocześnie zachował godność swego pochodzenia.

Tak została na Zachodzie Europy rozwiązana kwestja żydowska

Kwestja żydowska w Polsce.

Dawna polska Rzeczpospolita szlachecka pozostawiła problem żydowski w tych ramach prawno-politycznych, i społecznych, w jakich on istniał do schyłku wieku XVIII w Europie. Żydzi zaś spełnili wskazaną im rolę w rozwoju dawnej Rzeczypospolitej. Przyczynili się znacznie do ekonomicznego ożywienia kraju, do rozbudowy osad i miast, rozwoju rzemiosł i rękodzieł i wzmożenia handlu. Stanowi to pierwszy okres mechanicznego zrastania się ich z polskim organizmem państwowym.

Okres Sejmu Czteroletniego przez usiłowania swych wielkich statystów, Czackiego i Butrymowicza oraz powstanie kościuszkowskie wytknęły szlak reform, lecz ich nie urzeczywistniły.

Utrata niepodległości, polityka zaborców, nadto wielka liczebność żydów na ziemiach polskich nadały odtąd kwestji żydowskiej swoisty charakter.

Nierozstrzygnięta kwestja żydowska zachowała w dobie porozbiorowej żydów w faktycznem kulturalnem odosobnieniu, zaś system prawny, a zwłaszcza eksterminacyjna polityka caratu ten stan utrzymały: ucisk i bezprawie z jednej strony, a spowodowane niewolą ogólne opóźnienie się rozwoju cywilizacyjnego Polski z drugiej, podtrzymały wśród warstw żydowskich zwartość wewnętrzną, jednostronność gospodarczą, odrębność oraz zacofanie duchowe i kulturalne.

Dlatego też masy żydowskie żyją dziś przeważnie poniżej przeciętnego poziomu europejskiego i nie uważają się za jedną całość ze społeczeństwem polskiem, wśród którego żyją.

Jednostronna struktura gospodarcza żydów, wytworzona w epoce ustroju stanowego, objawiła się nadmierną ilością ich w handlu i pośrednictwie. Z chwilą, gdy zaczął wytwarzać się polski stan średni i obejmować rolę organizatora gospodarstwa narodowego oraz gdy w związku z tem rozwinęła się powszechna tendencja w kierunku kooperacji, zaznaczyła się wybitnie dążność do zastąpienia w handlu i przemyśle „obcych" żydów ludnością rdzenną. Wszystko to razem zrodziło między znaczną częścią społeczeństwa polskiego a żydami walkę, toczoną ze zmienną siłą i natężeniem. Osią jej stała się dążność do wyrugowania żydów z Polski. Ta atmosfera nienawiści i walki wywołuje jako skutek, że żydzi wzmagają swą solidarność wewnętrzną i oddalają się coraz bardziej od społeczeństwa polskiego. Odrębność językowa, kulturalna i tak zw. rasowa, będąca wynikiem nienormalnej struktury gospodarczej oraz cywilizacyjnych opóźnień, nabiera cech rzekomo naturalnej trwałości i niezmienności.

Wobec wrogiej postawy znacznej części społeczeństwa polskiego tworzy się ideologja, która widzi ochronę bytu i rozwoju społeczeństwa żydowskiego w izolowaniu masy żydowskiej od ogółu całym szeregiem instytucyj politycznych, społecznych i kulturalnych, któreby zachowywały odrębność żydów polskich. Koncepcja dalekiej ziemi początków żydostwa jako nowej, szczęśliwej ojczyzny, przeznaczona pierwotnie jako azyl filantropijny dla żydów rosyjskich, padających ofiarą pogromów i ucisku carskiego, zjawia się na tem tle jako rzekomo realny program polityczny w Polsce.

Ów antagonizm zaostrzył się znacznie po odzyskaniu przez Polskę bytu niepodległego, gdy tendencje rozwojowe polskiego stanu średniego otrzymały poparcie ze strony państwa i wzmogły dzięki temu swą agresywną postawę względem żydów. Szeroki prąd antysemicki, który rozlał się po kraju, usuwa żydów od wspólnego życia i stara się ograniczyć ich w równości obywatelskiej. Ze strony żydów nastąpiła na to reakcja przez spotęgowanie wśród nich odrębności, co znajduje swój dobitny wyraz na arenie życia publicznego, oddziaływając przytem szkodliwie na państwowość polską.

II.

Istota Zjednoczenia.

Żydzi osiedli w Polsce z górą od 800 lat. Na żadnym obszarze

ziem polskich nie stanowią zwartej masy, nie posiadają również poza granicami Państwa terytorjum o zwartej większości, ani nie stanowią samowystarczalnego gospodarczo społeczeństwa, składającego się ze wszystkich klas społecznych. Polska jest zatem jedyną ojczyzną żydów polskich. Dlatego należy odrzucić myśl o jakiejkolwiek lub dokądkolwiek skierowanej, przymusowej i masowej emigracji żydów z Polski.

Dzieje stworzyły konieczność wspólnego życia publicznego, gospodarczego i kulturalnego żydów polskich z państwem i narodem polskim. Ujemne warunki doby porozbiorowej sprawiły, że rozwój kwestji żydowskiej w Polsce nie poszedł torami Europy zachodniej.

A jednak konieczność rozwiązania kwestji żydowskiej w duchu nowoczesnym znalazła swój dobitny wyraz w tych chwilach, kiedy wolnościowe hasła demokracji szlacheckiej, a później liberalnej demokracji mieszczańskiej zawładnęły umysłami rządzącej opinji Polski.

Poprzez manifest Towarzystwa Demokratycznego w 1848 r., poprzez dobę powstania styczniowego i okres demokracji mieszczańskiej w czasach pozytywizmu, poprzez początki socjalizmu polskiego, rok 1905-ty i Legjony Piłsudskiego snuje się na kartach dziejów porozbiorowej Polski złota nić ruchu zjednoczeniowego. Również i dziś wielka ilość żydów polskich oddaje Polsce swe najlepsze wartości umysłowe i fizyczne, wzbogacając jej dobra materjalne i duchowe, wspólnem wreszcie łożyskiem płyną dziś losy warstw pracujących polskiej i żydowskiej, cementowanych jednolitym ruchem zawodowym i politycznym.

Oto nieskoordynowany jeszcze i niewystarczający w dzisiejszych stosunkach społecznych ruch do zjednoczenia, który nie zamarł, ale powoli i w miarę politycznego i społecznego postępu w Polsce nawiązywał do wielkiej linji historycznej, po której potoczyło się życie żydów na Zachodzie Europy.

Obóz zbankrutowanej dziś asymilacji liberalnej jako odpowiednik liberalizmu mieszczańskiego w Europie dał cywilizację europejską ekonomicznie silnym warstwom żydostwa, nie mógł jej jednak użyczyć miljonowej rzeszy żydowskich nędzarzy, którą dzielił od warstw tych splot przeciwieństw ekonomiczno-klasowych. Obóz ten, nie poruszając palącej sprawy podniesienia poziomu życiowego mas żydowskich, nietylko nie porwał ich za sobą, ale nie przełamał nawet ich dotychczasowej obojętności w tej kwestji.

Obóz zjednoczeniowy wierzy, iż pęd demokracji zbuduje polityczne, kulturalne i uczuciowe zjednoczenie żydów z Państwem i Narodem Polskim.

Zjednoczenie znaleść może tylko właściwe drogi urzeczywistnienia w atmosferze wolności i równości politycznej i społecznej, w ramach postępu i demokracji. Konieczne jest również oczyszczenie atmosfery wzajemnej nieufności. Dlatego obóz zjednoczeniowy jest szczerze demokratyczny z ducha i przekonań i walce o demokrację i postęp swą wierność dochować ślubuje. Hasła i metody demokracji i postępu są też wytycznemi zjednoczeniowego obozu w stosunku do innych prądów ideologicznych.

III.

Stosunek obozu zjednoczeniowego do masy żydowskiej.

Obóz zjednoczeniowy nie wyrzeka się węzłów pochodzenia

względnie węzłów wyznania, łączących go z masą żydowską, zamieszkującą ziemie polskie.

Biorąc za wzór dzieło zjednoczenia, zbudowane przez demokracje Zachodu i walcząc o spełnienie idei Zjednoczenia, obóz zjednoczeniowy poczuwa się do odpowiedzialności dziejowej za przyszłość masy żydowskiej w Polsce, masy, z której wyszedł i z którą łączy go pochodzenie i uczucie.

Obóz zjednoczeniowy opiera swą działalność na przekonaniu w ustawiczne formowanie się z pośród płynnej masy żydowskiej elementów społecznie produktywnych oraz w dokonywający się równolegle z tą ewolucją ekonomiczną rozwój jej w kierunku wytworzenia wspólnoty cywilizacyjnej z Polską.

Widząc zarazem przyszłość żydów polskich na drodze zjednoczenia, czerpie obóz zjednoczeniowy z tej idei przeświadczenie słuszności, bierze z niej asumpt swej pracy ideowej wśród żydów i swych praw moralnych do tej pracy. Zespół tych norm etycznych tłumaczy służbę ideową Zjednoczenia wśród mas żydowskich, chociażby w tej służbie walczyć wypadło z wpływami i tendencjami wręcz politycznie wrogiemi ideologji zjednoczenia, znajdującemi dziś dostęp do mas ludności żydowskiej.

IV.

Wytyczne działalności.

Równouprawnienie obywatelskie.

Obóz zjednoczeniowy stoi na stanowisku konieczności pełnego i faktycznego równouprawnienia ogółu obywateli państwa polskiego bez różnicy wyznania i narodowości. W szczególności w odniesieniu do żydów obóz zjednoczeniowy uważa, że równość i powszechność praw jest podstawą Zjednoczenia. W ich obronie obóz zjednoczeniowy zawsze i wszędzie będzie występował. W szczególności zaś walczyć będzie obóz zjednoczeniowy wytrwale o to, aby formalne brzmienie i duch Konstytucji Rzeczypospolitej przeobraziły się w pełne i faktyczne równouprawnienie obywatelskie wszystkich żydów polskich. Z tych też względów występować będzie obóz zjednoczeniowy najostrzej przeciw wszelkim tendencjom i prądom, zmierzającym do propagowania w społeczeństwie haseł eksterminacji, izolacji i bojkotu żydów.

Równości praw odpowiadać winien równy zespół obowiązków żydów wobec Państwa i Narodu Polskiego. Tej wzajemności praw i obowiązków domaga się obóz zjednoczeniowy.

W odniesieniu do narodów niepolskich, zamieszkujących zwarcie terytorja państwa polskiego, obóz zjednoczeniowy przeciwstawiać się będzie wszelkiej polityce eksterminacyjnej względem nich stosowanej oraz usiłowaniom zmierzającym do użycia żydów jako narzędzia tej eksterminacji. Uznając jednak swobodne współzawodnictwo kultur w ramach równouprawnienia i pokojowej współpracy, stwierdza obóz zjednoczeniowy pełne prawo danej jednostki czy grupy żydowskiej do wyżywania się w tej kulturze, której siła atrakcyjna w tem współzawodnictwie okaże się wybitniejszą.

Przebudowa gospodarcza.

Obóz zjednoczeniowy przeciwstawiać się będzie zamachom na

równe prawa gospodarcze żydów. Antysemityzm wyrósł przedewszystkiem na gruncie konkurencji ekonomicznej jako wyraz egoistycznych interesów przeważnie drobnomieszczaństwa polskiego, a więc jednej klasy społecznej i został narzucony interesom rzekomo całej społeczności polskiej.

Antysemityzm polityczny i uczuciowy jest skutkiem antysemityzmu gospodarczego. Wprawdzie przesuwanie się ludności polskiej na polach ekonomicznej przebudowy i naturalna ewolucja od indywidualnego gospodarstwa do kooperacji nie jest zamachem na prawa obywatelskie żydów, ale też z drugiej strony ewolucja ekonomiczna iść musi własnym torem, a budowanie jej na podłożu ucisku i ograniczeń jednej warstwy obywateli z zyskiem innej jest sprzeczne z prawami równości obywatelskiej.

Obóz zjednoczeniowy uważa, że racjonalna polityka ludnościowo-gospodarcza Państwa umożliwi skuteczną reformę gospodarczą, a przeciwdziałać będzie szkodliwym tendencjom antysemickim.

Na terenie Polski żydzi stanowią w większości grupy gospodarcze o specyficznej strukturze, czynne głównie w miastach i osadach. Grupy te charakteryzuje wyraźna skłonność do handlu, pośrednictwa i drobnego rzemiosła. Dlatego ludność żydowską należy od tych dziedzin odciągać, a przesuwać ku pracy fabrycznej i rolnej. Państwo przez stworzenie sieci szkół zawodowych i rozciągnięcie ustawodawstwa rolnego na żydów polskich, popierając instytucje spełniające te cele, przeciwdziałając faktycznemu niedopuszczaniu żydów do pracy fabrycznej oraz ograniczeniu ich jako, inteligencji zawodowej, wpływać winno na taką zmianę struktury gospodarczej żydów, którąby rozmieściła ich równomiernie we wszystkich dziedzinach gospodarstwa społecznego na wszystkich ziemiach Rzeczypospolitej.

Tylko tą drogą zmniejszyć się może nienormalnie wielki udział żydów w dziedzinach handlu i przemysłu. Przebudowa ta nie będzie stała w sprzeczności z zasadą równouprawnienia ani też w niczem nie nadweręży zasad słuszności i sprawiedliwości. Oznaczać ona będzie tylko ułatwienie idealnego procesu Zjednoczenia żydów z Państwem i Narodem Polskim. Przebudowę struktury gospodarczej żydów uważa obóz zjednoczeniowy za jeden z najważniejszych postulatów zjednoczenia.

Oświata.

Wspólność praw i życia gospodarczego powoduje samorzutnie konieczność wspólnych instytucyj kulturalnych. Szkoła powszechna stanie się fundamentem tych zasad. Na niej wzniesie się powszechność szkół średnich i wyższych, specjalnych i technicznych. To też dlatego jest obóz zjednoczeniowy w zasadzie bezwzględnym zwolennikiem wspólnej szkoły, którą w czasie wzmożonego antagonizmu polsko-żydowskiego uważa za najlepszy teren i realną podstawę zbliżenia obu odłamów społeczeństwa. Wynika z tego konieczność przysporzenia masom żydowskim świeckiej oświaty polskiej, co stanowić będzie przygotowanie i rękojmię przyszłej współpracy i współżycia, przyczem obóz zjednoczeniowy nie odrzuca pozatem żadnych innych środków, wiodących do podniesienia kulturalnego mas żydowskich. W szkołach należy stworzyć atmosferę obopólnego zaufania, którego brak odstrasza dziecko żydowskie od wspólnej szkoły.

Zagadnienia religijno-etyczne.

Obóz zjednoczeniowy stoi na stanowisku bezwzględnej wolności sumienia w sprawach religijnych. Wobec tego przeciwstawiać się będzie

wszelkim gwałtom w tej dziedzinie, nadużywaniu do celów wyzysku klasowego i propagandy politycznej autorytetu religji, niemniej będzie piętnować korumpowanie etyki społecznej przez nieszczere, a powodowane niskim oportunizmem akty przechodzenia na łono tego czy owego wyznania. W celu osiągnięcia rzeczywistej wolności sumienia głosi obóz zjednoczeniowy potrzebę odebrania wszelkim instytucjom wyznaniowym, a więc i kahałom, ich charakteru publiczno-prawnego i przekształcenia ich na instytucje prywatno-prawne.

W odniesieniu do żydów obóz zjednoczeniowy wypowiada nieubłaganą walkę klerykalizmowi żydowskiemu, podkreśla konieczność wyrwania mas ludowych z pod tyranji średniowiecznych cadyków oraz wydobycia dzieci żydowskich z barbarzyńskiej atmosfery chederów przez całkowite zniesienie tych przeżytków średniowiecza.

Obóz zjednoczeniowy wierzy, że występujące tu i ówdzie ujemne cechy etyczne żydów nie mają charakteru stałego, ale są wytworem długowiekowego upośledzenia i ucisku, to też obóz zjednoczeniowy wierzy, że postęp społeczny i kulturalny spowoduje postęp etyczny, między innemi usunie wszelkie objawy służalczości.

V.

Szkodliwość separatyzmu żydowskiego.

Wyrazem polityczno-społecznym zjednoczenia są wspólne instytucje dla społeczeństwa polskiego i żydowskiego jako ramy wspólnego życia publicznego. Wysuwając zasadę pełnego i faktycznego równouprawnienia obywatelskiego żydów w ramach wspólnych instytucyj politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturalnych wypowiada obóz zjednoczeniowy walkę koncepcjom odrębno-autonomicznego życia żydowskiego, opartego o odrębne polityczne, kulturalne i społeczne instytucje żydowskie. Odrębne instytucje autonomiczne mogłyby mieć swe uzasadnienie jedynie w odrębno-autonomicznej podstawie gospodarczego życia żydowskiego, której niema, a naodwrót ziszczenie politycznej i kulturalnej autonomji dla żydów stanowiłoby w naturalnej konsekwencji podstawę dla programu gospodarczej autonomji żydów czyli izolacji i bojkotu żydów

Niebezpiecznym wyrazem tych koncepcyj jest w odniesieniu do żydów t. zw. traktat o mniejszościach, który nie jest normą prawa międzynarodowego, obowiązującą wszystkie państwa, lecz narzucony został jedynie niektórym państwom, między innemi i Polsce i stanowi dlatego zamach na suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej.

W stosunku do ludności żydowskiej potęguje klauzula o mniejszościach jej społeczne i duchowe wyodrębnienie z otoczenia, sprzyja zatem wzmożeniu nacjonalizmu żydowskiego oraz stanowi prawne ramy dla odrębnego życia politycznego, kulturalnego i społecznego żydów, utrudniając w ten sposób samorzutny proces zjednoczenia. Dlatego w odniesieniu do żydów jest traktat o mniejszościach nietylko murarzem kulturalnego ghetta, lecz także międzynarodową podstawą dla politycznych haseł separaratyzmu żydowskiego. Obóz zjednoczeniowy, głosząc hasła pozytywnej niwelacji prawnej żydów polskich, wierzy, iż stanie się ona ciosem śmiertelnym dla traktatu o mniejszościach i wogóle dla seperatyzmu żydowskiego.

W hasłach zaś separatyzmu żydowskiego bez względu na jego społeczno-polityczny odcień widzi obóz zjednoczeniowy błąd, oparty na fałszywem pojmowaniu zasady narodowej, która musi zawsze wspierać się na czynniku wspólnoty terytorjalnej i dziejowej oraz samowystarczalności gospodarczej. Separatyzm żydowski pozbawiony jest tych walorów niezmiennych i dlatego jest raczej drogą do zahamowania postępu żydów, dąży do utrzymania żydów w tych smutnych warunkach gospodarczych, społecznych i psycho-kulturalnych, które wynikły z ich wiekowego upośledzenia. Dlatego uważa obóz zjednoczeniowy separatyzm żydowski za wsteczny i antydemokratyczny i tłómaczy go w dzisiejszych czasach jedynie reakcją przeciw antysemityzmowi. Separatyzm żydowski jest tedy szkodliwy dla Państwa i społeczeństwa polskiego i ludności żydowskiej, a wrogi idei zjednoczenia.

VI.

Obóz zjednoczeniowy a sjonizm.

Obóz zjednoczeniowy uznaje konsekwentnie polskich żydów za część społeczeństwa polskiego, odrzuca tak przymusowy, jak i ideowy ruch, zmierzający do masowej emigracji żydów polskich. Pod tym kątem widzenia rozstrzyga obóz zjednoczeniowy swój stosunek do prób tworzenia żydowskiej siedziby w Palestynie, propagowanych przez ruch sjonistyczny.

Gdyby działalność sjonizmu polegała tylko na pracy państwowotwórczej, wyłącznie na terytorjum palestyńskiem, nie możnaby z tego powodu dopatrywać się szkodliwości w sjonizmie. Sjonizm jednak w ramach minimalnej realizacji swego programu utrwala w Polsce separatyzm żydowski. Szkodliwym jest on również dlatego, że polityka sjonizmu w Polsce wiąże się organizacyjnie z centralami pozakrajowemi, których posunięcia na terenie międzynarodowym tworzą fikcję „mocarstwa anonimowego", ponadto swoją ideologją emigracji wytwarza wśród ludności żydowskiej ciągły i chwiejny stan politycznej i psychicznej tymczasowości, a przesiąknięty pierwiastkami mistycyzmu, podważa realny światopogląd wśród żydów polskich, wynikający z przesłanek dziejowego postępu społecznego.

VII.

Zadania młodzieży.

W całokształcie zagadnień zjednoczeniowych pierwszorzędne miejsce zajmuje młodzież zjednoczeniowa. Zadaniem młodzieży, która krwią swoją i życiem świadczyła o zjednoczeniu żydów z Polską, jest wychowanie i kształcenie zastępów przyszłych bojowników idei zjednoczenia, pogłębianie wiedzy w dziedzinie zagadnień ideowych zjednoczenia żydów z Państwem i Narodem Polskim i propagowanie tej idei na gruncie akademickim, a wśród ludności żydowskiej szerzenie poczucia praw i zrozumienia obowiązków wobec Państwa Polskiego.

Wśród młodzieży akademickiej bronić będzie młodzież zjednoczeniowa haseł wolności i demokracji i stać wytrwale przy postulatach równouprawnienia żydów, przedewszystkiem zaś na wyższych uczelniach, w instytucjach naukowych i organizacjach młodzieży akademickiej.

Obóz zjednoczeniowy stoi na stanowisku, że na tle współczesnych zmagań społecznych kwestja żydowska jako epizod tych walk samodzielnie nie może być rozwiązana, a rozwiązaną zostanie równolegle z ogólnemi problemami ustroju społecznego. Wobec tego jednak, że kwestja żydowska jest specjalnie wyolbrzymiana przez pewne kierunki polityczne celem zaciemnienia czystego tła zmagań społecznych, zajęcie się specjalne kwestją żydowską jest potrzebne i wskazane, co nie przeszkadza współpracy młodzieży zjednoczeniowej na innych płaszczyznach i w innych obozach ideowych nie sprzecznych z ogólnemi przesłankami ideologji zjednoczeniowej.

VIII.

Zakończenie.

Przystępując do pracy w myśl powyższych haseł, nawiązuje młodzież zjednoczeniowa wielką nić Zjednoczenia, która wije się złotą wstęgą poprzez karty historji. Nie przerażają nas dzisiejsze stosunki. Wierzymy w trwały i ciągły mimo chwilowych wahań postęp ludzkości. Wierzymy, że za tym postępem podążać będzie nasza Ojczyzna, której synami jesteśmy i będziemy w każdej godzinie jej dziejów.

Mimo dzisiejszych antagonizmów polsko-żydowskich mamy odwagę głosić, że żyd, który po polsku czuje, myśli i mówi i dla dobra Polski pracuje, jest Polakiem i tych praw w najgłębszych pokładach jego jaźni spoczywających żadna przemoc wydrzeć ani też pozbawić nie jest i nie będzie w mocy. Przez swe najgłębsze poczucie polskości nie jest on renegatem żydostwa, z którego pochodzi, bo żydostwo polskie jest dla niego organiczną częścią Polski.

W deklaracji tej składamy wyraz swej wiary ideowej i ufamy, że praca nasza i naszych następców umocni Rzeczpospolitą Polską i wyda jako plon wielki nasz ideał: **Zjednoczenie**!